

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob”

Directorul Colegiului de
Arte Plastice „Al. Plămădeală”

_____ Răcilă Lilia

_____ 2023

Curriculumul modular

S.01.O.026 TEHNICI DE PICTURĂ

Specialitatea: 21320 Pictură

Calificarea: 265109 Pictor

Chișinău 2023

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Director

Răcilă Lilia

2023

Autori:

1. Hamurari Nina, grad didactic întâi, Magistru în domeniul Instruire în Arte Plastice și Decorative, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Bădrăgan Sergiu, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Recenzenți:

1. Voinschi Nina, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Malarciuc Ludmila, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatamintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	4
III.	Competențele profesionale specifice modulului.....	5
IV.	Administrarea modulului.....	5
V.	Unitățile de învățare.....	5
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	7
VII.	Studiul individual ghidat de profesor.....	7
VIII.	Lucrări practice recomandate.....	8
IX.	Sugestii metodologice.....	8
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	9
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu.....	10
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	10

I. Preliminarii

Curriculumul modular „**Tehnici de pictură**” este un document normativ și obligatoriu ce face parte din Componenta de specialitate la specialitatea *Pictură*, include 60 de ore, dintre care 30 de ore constituie contact direct și 30 de ore – studiul individual. Se studiază în anul I, semestrul I de studii. Evaluarea finală - examen. Modulul este prevăzut pentru realizarea procesului de pregătire a specialiștilor cu calificarea *Pictor* în domeniul de formare profesională 213 - *Arte Plastice* în învățământul profesional tehnic postsecundar și se studiază obligatoriu.

Obiectul de studiu al acestui modul sunt *tehnicele de pictură aplicate la realizarea naturii statice în pictura de șevalet*. Studiarea modulului „**Tehnici de pictură**” contribuie la formarea competențelor profesionale de reprezentare practică a naturii statice în diferite tehnici de pictură în acuarelă.

Scopul modulului constă în formarea și dezvoltarea competenței profesionale de reprezentare plastică a naturii statice în diferite game cromatice, diverse tehnici și materiale de pictură. Modulul „**Tehnici de pictură**” se desfășoară paralel cu alte unități de curs din componența disciplinelor *Fundamentale* și de *Specialitate*, care fac parte din procesul de instruire a elevului în semestrul I și reprezintă un cadru favorabil pentru transpunerea cunoștințelor și abilităților acumulate în formarea profesională a viitorului pictor.

Cerințele prealabile față de cunoștințele și abilitățile pe care trebuie să le stăpânească elevul înainte de a începe studiul modulului „**Tehnici de pictură**” sunt cunoștințe și abilități în domeniul picturii obținute în cadrul orelor de artă plastică la gimnaziu, cercuri de artă plastică, școala de Arte pentru copii.

Modulul „**Tehnici de pictură**” are un caracter interdisciplinar și se desfășoară concomitent cu alte unități de curs: Desen constructiv, Pictură - natura statică, Bazele compoziției - care fac parte din procesul instruirii elevului în semestrul I.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Modulul **Tehnici de pictură** înzestrează elevul cu abilități de obținere a armoniilor de culori, redării sentimentelor și ideilor proprii, al expresiilor cromatice ce pot fi aplicate în procesul studierii unei naturi statice în tehnici de pictură. Cunoașterea elementelor de expresie specifice picturii și a modalităților de relaționare a lor cu diferite tehnici de pictură, constituie obiectivele studiului. Curriculum modular „**Tehnici de pictură**” reprezintă un instrument de orientare și predare științifică, teoretică și practică a noțiunilor artistico-plastice în realizarea naturii statice. Aplicarea implică din partea îndrumătorului de artă plastică cunoștințe ample teoretice și experiență practică în domeniul picturii. Studiul modulului „**Tehnici de pictură**” va contribui la formarea și dezvoltarea competențelor profesionale în elaborarea și crearea unei picturi, ce reprezintă natura statică în diferite tehnici de pictură.

Competențele formate și dezvoltate în cadrul acestui curriculumul modular vor fi necesare pentru studierea unităților de curs cu nivel de complexitate mai înalt: F.02.O.012 Pictură - tehnici de reprezentare; S.02.L.047 Tehnica picturii în ulei - natura statică; F.03.O.014 Pictură - natura statică cu elemente din ghips, S.03.O.029 Tehnici mixte de pictură - natura statică. De asemenea, ele vor fi de un real folos în activitatea profesională a pictorului, în special la realizarea naturilor statice în diferite tehnici de pictură.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

- CS1. Realizarea naturii statice în gama caldă prin intermediul tehnicii de pictură acuarelă pe umed.
- CS2. Aplicarea tehnicii de pictură în acuarelă *pe uscat* la reprezentarea plastică a naturii statice în gama rece.
- CS3. Executarea naturii statice în gama de contraste, aplicând tehnica picturii *combinată* în acuarelă.
- CS4. Elaborarea naturii statice cu texturi diferite cu aplicarea tehnicii de pictură *mixtă*.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică			
1	60	4	26	30	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități (A)
1. Tehnica picturii în acuarelă <i>pe umed</i> în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama caldă.		
UC1. Realizarea naturii statice în gama caldă prin intermediul tehnicii de pictură acuarelă <i>pe umed</i> .	<p>1.1 Reguli de paginație la <i>elaborarea</i> unei naturi statice în tehnica picturii acuarelă <i>pe umed</i>.</p> <p>1.2 Analiza valorică la <i>îndeplinirea</i> unei naturii statice.</p> <p>1.3 Raporturile cromatice la <i>executarea studiului</i> în acuarelă <i>pe umed</i> al unei naturi statice în gama caldă.</p>	<p>A1. Aplicarea regulilor de paginație la <i>elaborarea</i> unei naturi statice în tehnica picturii acuarelă <i>pe umed</i>.</p> <p>A2. Familiarizarea cu modalitățile de organizarea valorică la <i>îndeplinirea</i> în acuarelă a unei naturi statice.</p> <p>A3. Aplicarea raporturilor cromatice la <i>executarea studiului</i> în acuarelă <i>pe umed</i> al unei naturi statice în gama caldă.</p>

2. Tehnica picturii în acuarelă <i>pe uscat</i> în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama rece.		
UC2. Aplicarea tehnicii de pictură în acuarelă <i>pe uscat</i> la reprezentarea plastică a naturii statice în gama rece.	<p>2.1 Reguli de <i>realizare a eboșei</i>, a unei naturi statice în acuarelă <i>pe uscat</i>.</p> <p>2.2 Principii valorice la <i>executarea</i> unei naturi statice.</p> <p>2.3 Modalități de organizare cromatică a naturii statice prin folosirea tehnicii de pictură în acuarelă <i>pe uscat</i>.</p>	<p>A4. <i>Realizarea eboșei</i> pentru executarea unei naturi statice în acuarelă <i>pe uscat</i>.</p> <p>A5. Aplicarea principiilor valorice la <i>executarea</i> unei naturi statice.</p> <p>A6. Organizarea cromatică a naturii statice prin folosirea tehnicii de pictură în acuarelă <i>pe uscat</i>.</p>
3. Tehnica picturii <i>combinată</i> în acuarelă în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama de contraste.		
UC3. Executarea naturii statice în gama de contraste, aplicând tehnica picturii <i>combinată</i> în acuarelă.	<p>3.1 Principii de <i>executare a eboșei</i> unei naturi statice în gama de contraste.</p> <p>3.2 Raporturi valorice în procesul de reprezentare a unei naturi statice în gama de contraste.</p> <p>3.3 Raportul cromatic a naturii statice în gama de contraste în tehnica picturii <i>combinată</i> în acuarelă.</p> <p>3.4 Principii de <i>stilizare</i> a naturii statice din 3-4 obiecte în gama de contraste.</p>	<p>A7. <i>Executarea eboșei</i> pentru elaborarea naturii statice în gama de contraste.</p> <p>A8. Respectarea raporturilor lor valorice în procesul de reprezentare a unei naturi statice în gama de contraste.</p> <p>A9. Armonizarea cromatică a naturii statice în gama de contraste în tehnica picturii <i>combinată</i> în acuarelă.</p> <p>A10. Aplicarea principiilor de <i>stilizare</i> a naturii statice din 3-4 obiecte în gama de contraste.</p>
4. Tehnica picturii <i>mixtă</i> în acuarelă în baza naturii statice din 3-4 obiecte cu texturi diferite.		
UC4. Elaborarea naturii statice cu texturi diferite cu aplicarea tehnicii de pictură <i>mixtă</i> .	<p>4.1 Modalități de paginație la <i>elaborarea eboșei</i> a unei naturi statice cu texturi diferite.</p> <p>4.2 Tehnici de modelare valorică a naturii statice cu texturi diferite.</p> <p>4.3 Mijloace plastice în organizarea cromatică la <i>elaborarea studiului</i> naturii statice cu texturi diferite.</p> <p>4.4 Tehnici de limbaj plastic în realizarea <i>stilizării</i> a naturii statice cu texturi diferite în acuarelă.</p> <p>4.5 Legități de organizare a <i>unui studiu compozițional</i> al naturii statice în tehnica <i>mixtă</i> a picturii în acuarelă.</p>	<p>A11. Aplicarea modalităților de paginație la <i>elaborarea eboșei</i> a unei naturi statice cu texturi diferite.</p> <p>A12. Implementarea tehnicilor de modelare valorică a naturii statice cu texturi diferite.</p> <p>A13. Organizarea cromatică la <i>elaborarea studiului</i> naturii statice cu texturi diferite.</p> <p>A14. Aplicarea tehnicilor de limbaj plastic în realizarea <i>stilizării</i> a naturii statice cu texturi diferite în acuarelă.</p> <p>A15. Respectarea legităților compoziționale în <i>realizarea unui studiu</i> al naturii statice în tehnica <i>mixtă</i> a picturii în acuarelă.</p>

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică	
1	Tehnica picturii în acuarelă <i>pe umed</i> în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama caldă.	12	1	5	6
2	Tehnica picturii în acuarelă <i>pe uscat</i> în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama rece.	12	1	5	6
3	Tehnica picturii <i>combinată</i> în acuarelă în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama de contraste.	16	1	7	8
4	Tehnica picturii <i>mixtă</i> în acuarelă, în baza naturii statice din 3-4 obiecte, cu texturi diferite.	20	1	9	10
Total:		60	4	26	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Sarcinile pentru orele individuale ghidate de profesor vor reieși din temele desfășurate (realizate) la orele de contact direct și se vor realiza sub formă de sarcini suplimentare individuale și anume: realizări de crochiuri, schițe (liniare, tonale, cromatice), eboșe în culoare, studii de forma și culoare, continuarea lucrului de sine stătător asupra sarcinii efectuate în cadrul orelor de contact direct, alte sarcini experimentale, care vor contribui la rezolvări de problemă legată de procesul instructiv - educațional, axate pe temele desfășurate la orele de contact direct. Sarcinile pentru orele individuale ghidate de profesor vor fi planificate în proiectările semestriale de lungă durată.

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1.Tehnica picturii în acuarelă <i>pe umed</i> în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama caldă.			
1.1 Modalități de reprezentare a naturii statice în gama caldă în tehnica picturii, în acuarelă <i>pe umed</i> . 1.2 Reguli de organizare a suprafeței lucrării. 1.3 Relații cromatice și de clarobscur în reprezentarea naturii statice în tehnica picturii în acuarelă <i>pe umed</i> .	Copii de picturi ale naturilor statice în gamă caldă, în tehnica picturii, în acuarelă <i>pe umed</i> . Format: A5 Stil academic. 2 lucrări.	prezentarea copiilor	Săptămâna 1 - 3
2.Tehnica picturii în acuarelă <i>pe uscat</i> în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama rece.			
2.1 Reprezentarea sursei de lumină prin intermediul clarobscurului la realizarea copiilor de picturi ale naturii statice în acuarelă <i>pe uscat</i> . 2.2 Relații valorice și cromatice în realizarea copiilor de picturi în acuarelă a naturii statice din 3-4 obiecte în gama rece.	Copii de picturi ale naturilor statice în gamă rece în tehnica picturii în acuarelă <i>pe uscat</i> . Format: A5. 2 lucrări. Stil academic.	prezentarea copiilor	Săptămâna 4 - 6

3. Tehnica picturii <i>combinată</i> în acuarelă în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama de contraste.			
3.1 Reguli de organizare ale suprafeței lucrării. 3.2 Expresia și caracterul naturii statice din 3-4 obiecte în gama de contraste. 3.3 Raportul umbră/lumină în reprezentarea copiilor de picturi ale naturii statice.	Copii de picturi ale naturilor statice în gamă de contraste în tehnica picturii <i>combinată</i> în acuarelă. Format: A5. 2 lucrări. Stil academic.	prezentarea copiilor	Săptămâna 7 - 10
4. Tehnica picturii <i>mixtă</i> în acuarelă în baza naturii statice din 3-4 obiecte cu texturi diferite.			
4.1 Raporturile acromatice mari la realizarea copiilor de picturi a naturii statice în acuarelă. 4.2 Pete cromatice generale în realizarea copiilor de picturi a naturii statice din 3-4 obiecte cu texturi diferite.	Copii de picturi a naturilor statice cu texturi diferite în tehnica de pictură <i>mixtă</i> în acuarelă. Format: A5. 2 lucrări. Stil academic.	prezentarea copiilor	Săptămâna 11 - 15

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	ore
1	Tehnica picturii în acuarela pe umed, în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama caldă.	Pictură în acuarela <i>pe umed</i> , în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama caldă. Format - A5, Studiu, stilizare, copii.	5
2	Tehnica picturii în acuarela <i>pe uscat</i> , în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama rece.	Pictură în acuarela <i>pe uscat</i> , în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama rece. Format - A5, Studiu, stilizare, copii.	5
3	Tehnica picturii <i>combinată</i> în acuarela în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama de contraste.	Pictură tehnica <i>combinată</i> în acuarela, în baza naturii statice din 3-4 obiecte. Gama de contraste. Format - A5, Studiu, stilizare, copii.	7
4	Tehnica picturii <i>mixtă</i> în acuarela, în baza naturii statice din 3-4 obiecte cu texturi diferite.	Pictură tehnica <i>mixtă</i> în acuarela, în baza naturii statice din 3-4 obiecte cu texturi diferite. Format - A5, Studiu, stilizare, copii.	9
Total:			26

IX. Sugestii metodologice

În procesul studierii disciplinei „**Tehnici de pictură**” cadrul didactic va folosi tehnologii eficiente de predare-învățare-evaluare, forme și metode de organizare a activității didactice, care sunt adecvate modulului dat, nivelului de pregătire și capacităților individuale ale elevilor.

Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare-învățare sunt: expunerea materialului teoretic, realizarea lucrărilor practice, individual sau sub conducerea cadrului didactic, exersarea practică, elaborarea exercițiilor practice individuale, studierea individuală și în grup a fondului metodic și a surselor bibliografice, exemple de produse realizate de către elevii promoțiilor precedente, exemple realizate de către profesioniști, etc.

Disciplina „**Tehnici de pictură**” conține câteva unități de învățare, care sunt concepute în dezvoltare, de la abilități și cunoștințe inițiale spre sarcini tot mai complexe. Caracteristic domeniului de educație – Artă, sunt metodele de predare/învățare cu caracter creativ, inventiv, individualizat.

Pentru eficientizarea formării competențelor profesionale specifice, se propune reducerea activității profesorului ce predă și favorizarea profesorului ce coordonează procesul de învățare. În scopul predării centrate pe elev, strategiile de predare se vor adapta caracteristicilor personale ale elevilor (auditive, vizuale, practice), în dependență de tipul psihologic (introvertit, extravertit) și alte particularități, ce pot influența la procesul de învățare:

- individualizarea și creșterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcție de progresul acestuia;
- diferențierea sarcinilor în funcție de abilități, pentru indivizi sau pentru grupuri diferite;
- prezentarea sarcinilor în mai multe moduri: explicație teoretică, prezentarea la calculator/ proiector, exemple din fondul metodic, conversația interactivă;
- utilizarea unor metode didactice activ-participative: învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin creare/invenție;
- orientarea spre finalități de învățare, la finele fiecărei unități de învățare se va prezenta spre evaluare un produs realizat;
- caracterul aplicativ al modulului „**Tehnici de pictură**” impune niște condiții, și anume, procesul de predare/învățare se va desfășura în sala de curs adaptată necesităților specifice pentru lucru practic.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune evaluarea pe parcursul întregului proces de instruire: evaluarea formativă (curentă) și evaluarea sumativă (finală). Evaluarea formativă se va realiza prin diverse modalități: observarea comportamentului elevului, analiza rezultatelor curente ale elevului, prezentarea schițelor/produselor individuale de activitate, cadrele didactice informează elevul despre nivelul de performanță, îl motivează să-și perfecționeze competențele profesionale.

Evaluarea sumativă se va realiza la finele fiecărui modul, produsele realizate pe parcursul semestrului vor fi expuse la vizionarea de examen. Evaluarea sumativă este realizată de profesorul modulului dat și grupul de profesori ce fac parte din Consiliul artistic și de evaluare. Metodele de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea rezultatelor scontate, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Criterii de evaluare cunoștințelor și abilităților profesionale în cadrul modului

„Tehnici de pictură”:

- reflectarea subiectului;
- organizarea spațiului compozițional;
- organizarea și respectarea gamei cromatice propuse;
- utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică;
- utilizarea materialelor și tehnicilor de pictură;
- expresivitatea și originalitatea spațiului plastic;
- atitudinea individual-creativă.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Pentru a realiza cu succes formarea competențelor în cadrul disciplinei **„Tehnici de pictură”** trebuie asigurat un mediu de învățare autentic, relevant și centrat pe elev.

Cerințe față de sălile de curs: sală de curs dotată cu tot necesarul pentru lecțiile de pictură; mobilier școlar, cu toate condițiile adecvate, în mod obligatoriu trebuie să fie posibilitatea de aerisire regulată a încăperii. Sala de curs va fi dotată și cu utilaje, echipamente, mostre, instrumente și materiale necesare pentru realizarea lucrărilor, formarea și dezvoltarea competențelor profesionale:

- utilaje: șevalete, scaune și suporturi în număr egal cu numărul de elevi în grupă, suport pentru model, lampă cu suport pentru iluminarea modelului, draperii și alte utilaje pentru sarcini prevăzute;
- lista materialelor didactice: exemple de lucrări de nivel înalt a elevilor precedenți din fondul metodic, mostre de picturi tematice de nivel înalt din alte instituții de Artă plastică, literatură de specialitate în limba de instruire.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată	Nr. de exemplare disponibile
1.	Prut C., Dicționar de arta Modernă și Contemporană, Editura Univers enciclopedic, București, 2002.	Biblioteca / electronic	
2.	Roco, M., Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2004.	Biblioteca / electronic	
3.	Roșca, A., Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei R.S.R., București, 1981.	Biblioteca / electronic	
4.	Săndulescu-Verna C., Materiale și tehnica picturii, Timișoara, 2000.	Biblioteca / electronic	
5.	Șușală I., Băbulescu O., Dicționar de artă: termeni de atelier, București, Sigma, 1993.	Biblioteca / electronic	
6.	Аристид Д., Уроки классической живописи. Техники и приемы из художественной мастерской, изд. МИФ, Москва, 2017.	Biblioteca / electronic	

7.	Денисенко В., Ратиева О., Обучение техникам живописи. Теория и методика. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2014.	Biblioteca / electronic	
8.	Исаев А., Философия цвета: феномен цвета в мышлении и творчестве, изд. ФЛИНТА, Москва, 2016.	Biblioteca / electronic	
9.	Леланд Н., Цвет в изобразительном искусстве, изд. Попурри, Минск, 2017.	Biblioteca / electronic	
10.	Киплик Д., Техника живописи. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2019.	Biblioteca / electronic	
11.	Коваленко В., Основы монументально-декоративной живописи. Два цвета, изд. Волгоградский государственный архитектурно-строительный университет, 2012.	Biblioteca / electronic	
12.	Коробейников В., Академическая живопись: практикум, изд. КемГИК, 2002.	Biblioteca / electronic	
13.	Кочергин Э., Категории композиции. Категории цвета, изд. Вита-Нова, Санкт-Петербург, 2017.	Biblioteca / electronic	
14.	Кройц Г., Живопись маслом. Натюрморт, портрет, пейзаж, обнаженная натура и сюжетная композиция, изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
15.	Поморов С., Прохоров С., Шадури А., Живопись для дизайнеров и архитекторов. Учебное пособие для бакалавров, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2015.	Biblioteca / electronic	
16.	Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов. Учебное пособие, изд. Владос, Москва, 2013.	Biblioteca / electronic	
17.	Свешников А., Алгоритмы композиционного мышления в станковой живописи, изд. ВГИК, Москва, 2012	Biblioteca / electronic	
18.	Стерхов К., Мастера акварели. Беседы с акварелистами. От классики к современному искусству, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2014	Biblioteca / electronic	
19.	Фейнберг Л., Секреты живописи старых мастеров. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2018.	Biblioteca / electronic	
20.	Фейнберг Л., Лессировка и техника классической живописи. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2019.	Biblioteca / electronic	
21.	Фурсикова Е., Акварель, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2015.	Biblioteca / electronic	
22.	Хэйнс Д., Акварель без правил. Техники, эксперименты, практические советы, изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
23.	Хэйнс Д., Атмосферная акварель. Свобода, выразительность и стиль., изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
24.	Шайнбергер Ф., Акварельный скетчинг, изд. МИФ, Москва, 2017.	Biblioteca / electronic	
25.	Шашков Ю., Живопись и ее средства, изд. Академический проект, Москва, 2010.	Biblioteca / electronic	
26.	Эдвардс Б., Цвет, изд. Попурри, Минск, 2017.	Biblioteca / electronic	